

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

MIŠLJENJE
po Zahtjevu Udruženja građana DON, Prijedor

Sarajevo,
septembar 2019. godine

Broj: 01-26-10-212-3 /19
Sarajevo, 12.09.2019. godine

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09, u daljem tekstu: Zakon), a po Zahtjevu za mišljenje Udruženja građana DON, Miloša Obrenovića 18a, 79000 Prijedor, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine na 58. (pedesetosmoj) sjednici održanoj dana 12.09.2019. godine, donijelo je

M I Š L J E N J E

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 23.07.2019. godine pod brojem: 01-26-10-212-1/19 zaprimilo Zahtjev za mišljenje Udruženja građana DON, Miloša Obrenovića 18a, 79000 Prijedor, dostavljeno pod brojem: DON-ED- od dana 19.07.2019. godine (u daljem tekstu: UG DON ili Podnosilac zahtjeva) kojim se traži mišljenje o postojanju kršenja odredbi Zakona o konkurenciji Grada Doboja vezano za odvoz komunalnog otpada.

Podnosilac zahtjeva u bitnom navodi:

- da potrošači u urbanoj zoni plaćaju odvoz smeća prema članu 7. stav (1) (cijena usluge sakupljanja i odvoza komunalnog otpada se formira: 1. za fizička lica, prema broju članova domaćinstva – broj članova domaćinstva se utvrđuje na osnovu kućne liste, evidencije ZEV-a ili drugog dokumenta iz kojeg je vidljiv broj članova domaćinstva);
- da potrošači u vanurbanim zonama prema odluci Komunalnog preduzeća plaćaju pored cijena navedenih u Odluci (član 7. stav (1)) i cijene vreća za odvoz otpada (vreće za smeće koje je propisalo i naplaćuje komunalno preduzeće). Cijene vreće za odvoz otpada (vreće koje je štampalo i prodaje preduzeće) kreće se od 0,5 do 1,00 KM po komadu, čime se potrošači dovode u neravnotežan položaj sa ostalim potrošačima iste usluge na području Grada Doboja, a Odlukom Grada nije posebno definisan odvoz otpada u „namjenskim“ vrećama niti cijena te usluge;
- da u Odluci –poglavlje VI- Odlaganje i prikupljanje komunalnog otpada u urbanim sredinama, se kaže u članu 9. stav (2) „Posude za otpad mogu biti kontejneri, limene kante za otpad, plastične kante za otpad i vreće“, a u poglavlju VII – Prikupljanje, odlaganje i odvoz komunalnog otpada u vanurbanim sredinama, član 16. stav (2) u vanurbanim sredinama-naseljenim mjestima Grada korisnik odlaže komunalni otpad u kontejnere koji su postavljeni na mjesta određena od strane mjesne zajednice uz prethodnu saglasnost davaoca komunalne usluge. Članom 17. iste odluke propisano je „Izuzetno u vanurbanim sredinama davalac komunalne usluge može vršiti prikupljanje i odvoz komunalnog otpada direktno od korisnika“;
- da iz Odluke Grada nije vidljivo da je propisano da se odvoz otpada vrši u vrećama od 120 litara, sa logom preduzeća, te se vreće za odlaganje otpada posebno naplaćuju (naselja Bare i Usora);
- da usluge dolaska kamiona za odvoz otpada u vanurbane sredine ugovaraju mjesne zajednice, a građani/potrošači plaćaju odvoz smeća i posebne vreće (Ševarlije- jednom mjesečno se odvozi smeće, i u većini slučajeva građani pale smeće što uzrokuje mnoge druge probleme ili otpad odvoze u automobilima u gradsko područje i odlažu u kontejnerima);

- da ugovor koji je tipski sačinjen od strane privrednog društva Progres u čijoj izradi nisu uključena ili konsultovana Udruženja potrošača, niti je formirana Komisija za reklamaciju prigovora potrošača;
- da je u članu 3. definisano da se korisnik komunalne usluge obavezuje da će otpad koji se tretira kao komunalni otpad (kućno smeće) u količinama koje proizvede u svom domaćinstvu odlagati u tipsku posudu za odlaganje smeća, koju će sam obezbjediti ili će mu davalac komunalne usluge obezbjediti namjensku vreću uz naknadu, ili će otpad proizveden u domaćinstvu odlagati u tipske posude smještene u gradu u skladu sa važećim propisima;
- da je većina stanovnika pomenutih naselja Bare i Usora nabavila tipske kante za kućni otpad koje se ne koriste jer su primorani kućni otpad isključivo odlagati u vreće koje kupuju i imaju pravo na samo jednu vreću nedeljno;
- da je Zakonom o zaštiti potrošača RS u članu 48. stav (1) definisano da „potrošač koji zaključuje novi ugovor ili mu se, na njegov zahtjev, pružaju ekonomske usluge, mora dobiti, bez naplate, obrazac ugovora koji će sadržavati uslove ugovora. Potrošači iz naselja Usora i Bare su pozvani da potpišu Ugovore i nije im dozvoljeno da iste ranije pročitaju niti da se o njima raspravlja, a o Ugovorima kada su i rađeni nisu konsultovana Udruženja niti nadležno Ministarstvo koje se bavi zaštitom potrošača;
- da praksa u drugim opštinama/gradovima Republike Srpske pokazuje da se odvoz otpada vrši u svim sredinama kako urbanim tako i ruralnim pod istim uslovima i cijenama, te osim Doboja nije vidljiva praksa odvoza otpada u namjenskim vrećama propisanim od strane preduzeća.

U skladu sa navedenim, Podnosilac zahtjeva traži mišljenje Konkurencijskog vijeća vezano za kršenje Odluke Grada Doboja za odvoz komunalnog otpada, te monopolističko ponašanje preduzeća Progres kao i nesavjesnog vođenja računa o potrošačima od strane grada Doboja koji svojim nečinjenjem, dozvoljavaju da se potrošači dovedu u nezavidan i zavisao položaj iako uredno izmiruju svoje obaveze dugi niz godina.

Konkurencijsko vijeće je nakon pregleda i analize podataka iz Zahtjeva, a u skladu sa traženim mišljenjem, utvrdilo slijedeće:

S obzirom da Konkurencijsko vijeće ne može bez provedenog postupka utvrditi da li se radi o postojanju zloupotrebe dominantnog položaja, iz člana 10. stav (2) Zakona, ovim putem upućujemo na relevantne odredbe Zakona kako slijedi:

Član 10. stav (2) Zakona propisuje da je zabranjena zloupotreba dominantnog položaja koja se posebno odnosi na:

- a) direktno ili indirektno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajnih cijena ili drugih trgovačkih uslova kojima se ograničava konkurencija;*
- b) ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača;*
- c) primjena različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj i*
- d) zaključivanje sporazuma kojima se uslovljava da druga strana prihvati dodatne obaveze koje po svojoj naravi ili prema trgovinskom običaju nemaju veze s predmetom takvog sporazuma.*

U smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10,0% (deset) vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda privrednog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se privredni subjekt, ako zloupotrijebi dominantan položaj na način propisan odredbama člana 10. Zakona.

Nadalje, član 9. stav (2) Zakona, propisuje da se pretpostavlja, da jedan privredni subjekt ima dominantan položaj na tržištu roba i /ili usluga, ako na relevantnom tržištu Bosne i Hercegovine ima tržišni udio veći od 40,0%.

Članom 27. Zakona propisan je način pokretanja postupka pred Konkurencijskim vijećem, a članom 28. stav (1) definisan je obavezan sadržaj Zahtjeva.

Ovo Mišljenje, Konkurencijsko vijeće daje isključivo na osnovu podataka navedenih u Zahtjevu.

S poštovanjem,

Predsjednica

mr. Arijana Regoda-Dražić